

Vogelrichtlijn

Veld	Invulling	Toelichting
ID:	55	
Titel:	Vogelrichtlijn	
Type:	EU-richtlijn	
Dekking:	Internationaal (regionaal)	
Officiële naam:	Richtlijn 2009/147/EG van het Europees Parlement en de Raad van 30 november 2009 inzake het behoud van de vogelstand	Richtlijn 2009/147/EG is een codificatie van Richtlijn 79/409/EEG van de Raad van 2 april 1979 inzake het behoud van de vogelstand. Bij codificatie worden meermalen gewijzigde wetsteksten vervangen door een geconsolideerde tekst. Bij codificatie mogen geen inhoudelijke wijzigingen in de betrokken wetsteksten worden aangebracht.
Verwijzing:	Officiële site met recht van de EU	
Begin-/eindjaar:	Datum aanname: 30/11/2009 Datum inwerkingtreding: 15/02/2010	De uiterste termijn voor het in werking doen treden van de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen om aan de oorspronkelijke richtlijn te voldoen was 06/04/1981. Wijzigingen van (Bijlagen bij) de Vogelrichtlijn bevatten aparte uitvoeringstermijnen. Deze termijnen blijven onverminderd van toepassing.
Verantwoordelijke minister:	Minister van LVVN	
Status:	Vigerend	
Toepassingsgebied:	Territoriale zee, EEZ	Ten aanzien van de Habitatrichtlijn heeft de Commissie van de EU gesteld dat de Richtlijn mede van toepassing is in de EEZ voor zover de bevoegdheid van de lidstaten zich uitstrekt over deze zone. Het Hof van Justitie van de EU heeft dit bevestigd. Deze opstelling maakt het aannemelijk dat het Hof een soortgelijk standpunt zal innemen ten aanzien van de Vogelrichtlijn. De Europese Commissie heeft bij herhaling laten weten dat de Vogelrichtlijn ook van toepassing is in de EEZ.
Kruisverwijzing:	<ul style="list-style-type: none"> • Nationaal Waterprogramma 2022-2027 • Noordzeeakkoord • Biodiversiteitsverdrag • Verdrag van Ramsar • Verdrag van Bonn • AEW • Verdrag van Bern • Kaderrichtlijn mariene strategie • Habitatrichtlijn • Verordening Natuurherstel • Richtlijn hernieuwbare energie • <i>OSPAR's Regional Action Plan for Marine Birds in the North-East Atlantic (2024-2030)</i> 	

Veld	Invulling	Toelichting
Uitvoerende wetgeving:	<ul style="list-style-type: none"> • Omgevingswet 	
Trefwoorden:	Natuur en ecologie	

Essentie:

De Vogelrichtlijn heeft betrekking op de instandhouding van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten op het Europese grondgebied van de lidstaten en bevat bepalingen met betrekking tot de bescherming van vogelsoorten en hun leefgebieden.

De richtlijn is van toepassing op het grondgebied van de lidstaten, hetgeen in ieder geval de territoriale zee omvat. Ten aanzien van de Habitatrichtlijn hebben de Europese Commissie en het Hof van Justitie van de EU gesteld dat de richtlijn mede van toepassing is in de EEZ voor zover de bevoegdheid van de lidstaten zich uitstrekt over deze zone. Deze opstelling maakt het aannemelijk dat Commissie en Hof een soortgelijk standpunt (zullen) innemen ten aanzien van de Vogelrichtlijn. Nederlandse regelgeving die beoogt de Vogelrichtlijn te implementeren is nog niet van toepassing voorbij de territoriale zee.

De richtlijn betreft de bescherming, het beheer en de regulering van bovengenoemde soorten en stelt regels voor de exploitatie daarvan. De materiële verplichtingen van de richtlijn komen in grote lijnen overeen met het Verdrag van Bern. De Vogelrichtlijn verplicht de lidstaten tot het nemen van alle nodige maatregelen om de populatie van deze soorten op een niveau te houden of te brengen dat met name beantwoordt aan de ecologische, wetenschappelijke en culturele eisen, waarbij zij tevens rekening houden met economische en recreatieve eisen. De door de lidstaten te nemen maatregelen dienen onder andere betrekking te hebben op de instelling van beschermingszones en onderhoud en ruimtelijke ordening van leefgebieden van deze soorten overeenkomstig de ecologische eisen van dergelijke gebieden binnen en buiten de beschermingszones. De Vogelrichtlijn is door Nederland geïmplementeerd door middel van de Omgevingswet

Naast deze voor alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten binnen de EU geldende verplichtingen, stelt de richtlijn nadere regels ten aanzien van de soorten opgenomen in Bijlage I. Voor deze soorten, en voor niet in deze Bijlage genoemde, maar geregeld voorkomende trekvogels worden speciale beschermingsmaatregelen getroffen. De lidstaten wijzen met name de naar aantal en oppervlakte voor de instandhouding van deze soorten meest geschikte gebieden als speciale beschermingszones aan, waarbij rekening wordt gehouden met de bescherming die deze soorten behoeven in de geografische zee - en landzone waar deze richtlijn van toepassing is. Met het oog op trekvogels dienen de lidstaten bijzondere aandacht aan de bescherming van watergebieden en in het bijzonder aan de watergebieden van internationale betekenis te besteden. Voor de Noordzee zijn de Bruine Bank, het Friese Front, de Noordzeekustzone en de Voordelta door Nederland als zodanig aangewezen. Aanwijzing als speciale beschermingszone betekent dat een gebied tevens is aangewezen als Natura 2000-gebied. In het Noordzeeakkoord is overeengekomen dat er voor 2025 onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek zal worden uitgevoerd om vast te stellen of de Hollandse Kust, de Vlakte van de Raan, de Borkumse Steenen, de Klaverbank, de Doggersbank en de Centrale Oestergronden voldoen aan de selectiecriteria voor aanwijzing als Vogelrichtlijngebied. Gebieden die voldoen aan de selectiecriteria dienen daarna zo spoedig mogelijk aangewezen te worden als Vogelrichtlijngebied (uiterlijk 2025). Voor vier van deze gebieden (Hollandse Kust, Doggersbank, Centrale Oestergronden en Klaverbank) is na onderzoek voldoende bewijs dat deze in aanmerking komen voor aanwijzing. Voor de overige twee gebieden zal pas in 2025 voldoende onderzoek zijn gedaan.

Op 8 maart 2023 zijn delen van de Klaverbank, de Centrale Oestergronden en het Friese Front gesloten voor bodemberoerende visserij. Dit betreft 5% van het Nederlandse deel van de Noordzee. Er wordt gewerkt aan verdere voorstellen om in totaal 15% van het Nederlandse deel van de Noordzee te sluiten voor deze vorm van visserij in 2030, conform de afspraken in het kader van het Noordzeeakkoord.

De Vogelrichtlijn draagt de EU-lidstaten op om met betrekking tot alle van nature voorkomende vogelsoorten een aantal verboden in te stellen, waaronder op het doden en vangen van vogels. De richtlijn bevat een vrij uitgebreid stelsel van uitzonderingen op deze verboden. Zo is onder meer bepaald dat op de in Bijlage II vermelde soorten, vanwege hun populatieniveau, hun geografische verspreiding en de omvang van hun voortplanting in de hele Unie of specifieke lidstaten mag worden gejaagd volgens de

bepalingen van de nationale jachtwetgeving. De lidstaten zien erop toe dat de jacht op deze soorten de pogingen tot instandhouding die in hun verspreidingsgebied worden ondernomen, niet in gevaar brengt